

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VÝUKA PČ NA 2. STUPNI – základy výběru povolání

Výběr povolání

Název šablony: III/2-9, Výuka PČ na 2. stupni – základy výběru povolání

Číslo a název projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.3443,

Krok za krokem na ZŠ Želatovská ve 21.století

Název školy: ZŠ Přerov, Želatovská 8, 750 02, Přerov I. – Město

Číslo šablony: VY_32_INOVACE_526

Autor: Mgr. Jaromír Školoudík, Ph.D.

Datum (období) tvorby: březen 2012

Ročník: osmý a devátý

Vzdělávací oblast: základy pro výběr budoucího povolání

Anotace: základní struktura středního školství v ČR

Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

DRUHY STŘEDNÍCH ŠKOL

Výuka se uskutečňuje v několika **základních druzích škol** (viz schéma)

Jsou to:

střední odborná učiliště (SOU),
střední odborné školy (SOŠ),
integrované střední školy (kombinace obou předchozích),
gymnázia,
konzervatoře .

Tyto školy mohou být státní, soukromé nebo církevní. Na soukromých a církevních školách se zpravidla platí školné.

DRUHY VZDĚLÁVÁNÍ

a) Pro klasická dělnická a řemeslná povolání a pro odborná povolání z oblasti zemědělství a služeb připravují zpravidla **tříleté učební obory** středních odborných učilišť (nástrojař, lakýrník, zedník, instalatér, truhlář, keramik, umělecký kovář a zámečnický, zahradník, prodavač atd.).

b) Pro zvláště náročná dělnická a řemeslná povolání a pro obdobná povolání z oblasti služeb připravují **čtyřleté studijní obory** středních odborných učilišť zakončené maturitou (letecký mechanik, mechanik-elektronik apod.).

c) Naopak pro méně kvalifikovaná povolání připravují **dvouleté učební obory** (slévárenská výroba, výroba stavebních hmot, textilní výroba, provoz prádelny a čistíren atd.).

Přechod ze ZŠ do SŠ = významný životní krok

1) Úplné střední odborné vzdělání s maturitou poskytují **čtyřleté studijní obory středních odborných škol** – jedná se především o střední průmyslové školy, obchodní akademie, střední zemědělské školy, střední zdravotnické školy, střední pedagogické školy, školy sociálně právní apod.

2) Pro povolání v oblasti hudby, zpěvu, tance a dramatického umění připravují **konzervatoře**.

Dosud popisované druhy studia a učení mají za cíl přípravu na povolání. Kromě nich existují i **neprofesní typy přípravy** (neposkytují žádnou odbornou kvalifikaci, ale dominuje u nich všeobecnější vzdělání) :

1) Tradičním typem všeobecně vzdělávacích škol jsou **gymnázia**, jejichž hlavním cílem je příprava pro studium na vysoké škole. Gymnázia mohou mít různou délku studia (od čtyř do osmi let) a je možné v nich začít studovat už po ukončení pátého ročníku základní školy.

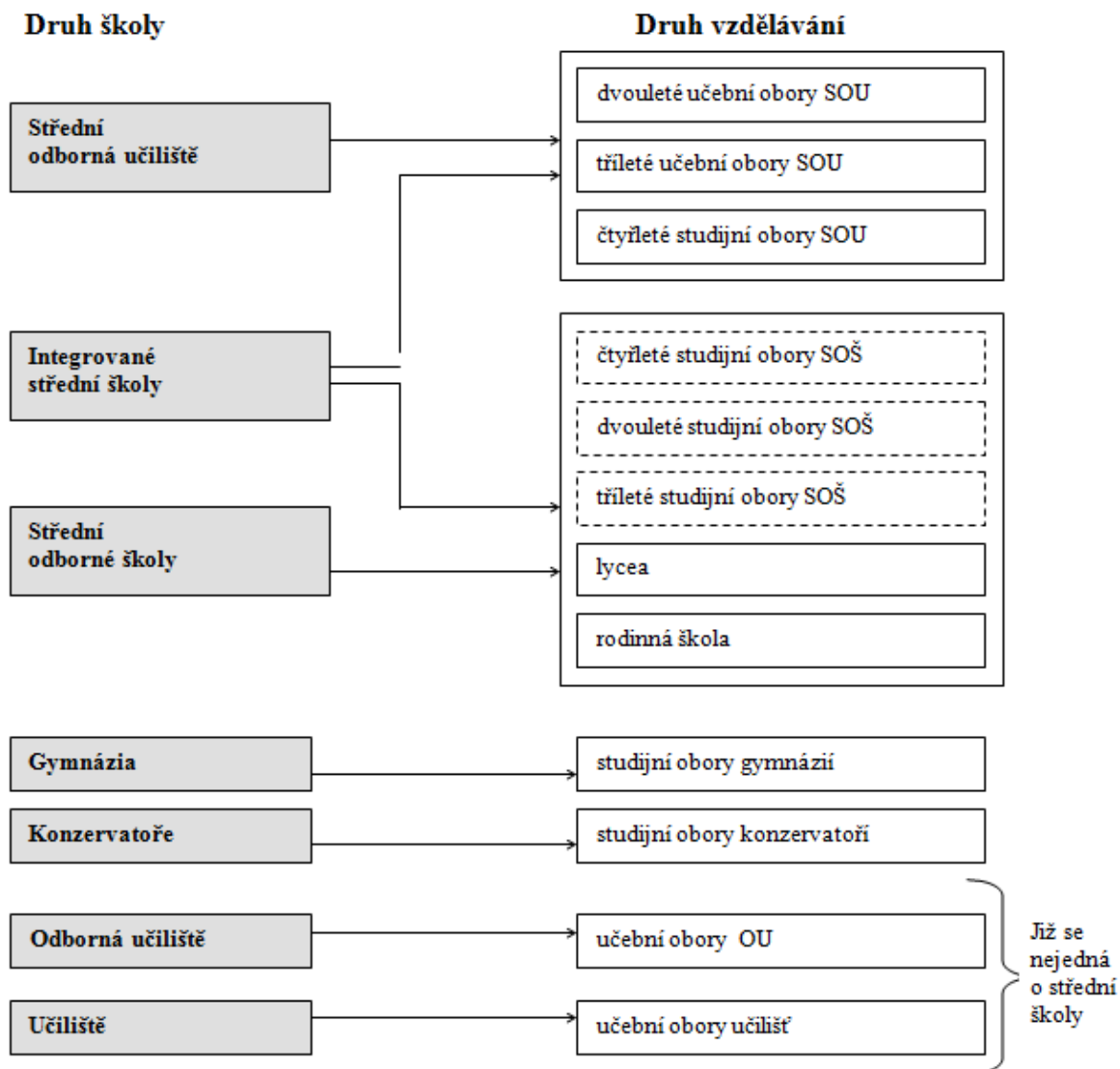
2) Novým typem vzdělání, které lze nazvat všeobecně odborným, jsou tzv. **lycea** (technická, ekonomická nebo pedagogická), která poskytují široký obecně odborný základ a současně vytvářejí předpoklady pro studium na vysoké škole příslušného směru.

3) Všeobecné vzdělání a přípravu pro rodinný život s různým zaměřením poskytují **rodinné školy**.

Všechny výše uvedené kategorie oborů poskytují vzdělání, které se nazývá buď **střední odborné vzdělání** (výstupem je většinou výuční list, v některých případech jen závěrečné vysvědčení), nebo **úplné střední odborné vzdělání** (ukončené maturitou ve studijním oboru SOU nebo SOŠ), resp. **úplné střední vzdělání** (ukončené maturitou na gymnáziu). Znamená to, že za střední školy se označují i střední odborná učiliště. Existují pouze dva druhy škol, které navazují na základní školu a neposkytují střední vzdělání. Jde o **učiliště** (nikoliv o střední odborná učiliště) – školy určené pro žáky, kteří mají zcela minimální předpoklady pro přípravu na určenou kvalifikaci, a dále o **odborná učiliště** určená především pro mentálně postižené děti. Učební obory v těchto školách jsou zaměřeny na jednodušší praktické činnosti.

V nabídce středních škol je pamatováno i na **tělesně a smyslově postižené**, pro které existují tzv. **speciální střední školy**. Rovněž existují školy, kde jsou postižení žáci zapojováni do kolektivu dětí zdravých. Tomuto procesu se říká integrace postižených žáků.

Pro absolventy tříletých učebních oborů existuje možnost studia v nástavbových dvouletých oborech s maturitou. Pro absolventy všech studijních oborů zakončených maturitou nabízí školský systém dvě základní možnosti: studium na vysoké škole a studium na vyšší odborné škole. Zatímco vysokoškolské studium je zaměřené hlavně na získání hlubokých teoretických znalostí, studium na vyšší odborné škole na znalosti a dovednosti upotřebitelné přímo v praxi.

Použitá literatura a zdroje:

MOTEJLKOVÁ, Věra. *Volba povolání* [online]. [cit. 2.3.2012]. Dostupný na WWW: <http://dumy.cz/material/2168-volba-povolani>

AUTOR NEUVEDEN, Autor Neuveden. *Volba povolání důležitý krok v životě* [cdrom]. [cit. 2.3.2012].

Obrázky použity z těchto zdrojů:

vlastní schéma